



Rättsfallssamlingen

FÖRSLAG TILL AVGÖRANDE AV GENERALADVOKAT
MANUEL CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA
föredraget den 29 april 2021¹

Mål C-301/20

**UE,
HC
mot**

**Vorarlberger Landes- und Hypotheken-Bank AG,
i närvaro av:
Succession de VJ**

(begäran om förhandsavgörande från Oberster Gerichtshof (Högsta domstolen, Österrike))

”Begäran om förhandsavgörande – Område för frihet, säkerhet och rättvisa – Förordning (EU) nr 650/2012 – Europeiskt arvsintyg – Giltighet av en bestyrkt kopia som inte har uppgifter om ett förfalldatum – Arvsintygets rättsverkningar med avseende på personer som anges i intyget och som inte har ansökt om utfärdande av det – Tidpunkt när kopians giltighet ska bedömas”

1. Genom förordning (EU) nr 650/2012² inrättas ett europeiskt arvsintyg för den inre marknaden och där ges detaljerade föreskrifter om hur sådana arvsintyg ska utfärdas och om deras rättsverkningar. Syftet är att arvingar, testamentstagare, testamentsexekutorer eller boutredningsmän lätt ska kunna bevisa sin ställning eller sina rättigheter eller befogenheter i alla medlemsstater.
2. EU-domstolen har redan uttalat sig om det europeiska arvsintyget i flera domar.³ Oberster Gerichtshof (Högsta domstolen, Österrike) har nu hänskjutit tre tolkningsfrågor rörande aspekter av det dokumentet som ännu inte har behandlats. Den tredje frågan – som på uppmaning av domstolen är den enda som behandlas i det här förslaget till avgörande – handlar om den tid⁴ under vilken en bestyrkt kopia av intyget är giltig och om när under förfarandet som giltigheten ska bedömas.
3. Såväl i nationell praxis som i doktrinen⁵ finns det olika tolkningar av förordningen på denna punkt, vilket visar att tolkningsfrågan är relevant. Genom att besvara den kan domstolen bidra till att främja rättssäkerheten vid användningen av kopior av europeiska arvsintyg, så att de kan integreras i medlemsstaternas rättsordningar.

1 Originalspråk: spanska.

2 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg (EUT L 201, 2012, s. 107) (nedan kallad förordningen). Den är tillämplig i alla medlemsstater utom Irland och Danmark.

3 Dom av den 1 mars 2018, Mahnkopf (C-558/16, EU:C:2018:138), och dom av den 17 januari 2019, Brisch (C-102/18, EU:C:2019:34).

4 I beslutet att begära förhandsavgörande och i själva förordningen används uttrycket ”giltighetstid” för kopian. Det kanske vore att föredra att förbehålla ordet ”giltighet” för avsaknad av fel som medför att en handling blir ogiltig och använda begreppet ”verkan” för att beteckna den egenskap hos handlingen som gör att den kan få rättsverkan under en viss tid. När den tiden har löpt ut upphör handlingens *verkan* även om det inte har funnits några grunder för *ogiltighet*. Jag kommer emellertid att använda båda begreppen som om de vore synonymer i detta förslag till avgörande.

5 Beslutet att begära förhandsavgörande, punkterna 7 och 8. I doktrinen, med representativa hänvisningar till de olika uppfattningarna, se Bergquist, U., ”Muss ein Europäisches Nachlasszeugnis nicht nur im Zeitpunkt der Antragsstellung bei dem Grundbuchamt, sondern auch bei Vollendung der Grundbucheintragung gültig sein?”, *IPRax*, 2020, s. 232. Diskussionen, i synnerhet i Österrike och Tyskland, handlar bland annat om tillträdet till fastighetsregistret.

I. Tillämpliga bestämmelser: Förordning nr 650/2012

4. Skäl 7 har följande lydelse:

”En välfungerande inre marknad bör underlättas genom att man undanröjer hindren för fri rörlighet för de personer som för närvarande har svårt att hävda sina rättigheter vid arv med gränsöverskridande verkan. I det europeiska området för rättvisa bör medborgarna kunna utforma sina arvsrättsliga förhållanden i förväg. Det är också viktigt att på ett effektivt sätt skydda rättigheterna för arvingar, testamentstagare, övriga till den avlidne närstående personer och borgenärer.

5. Skäl 67 har följande lydelse:

”Ett snabbt, smidig och effektivt avgörande vid ett arvsärende med gränsöverskridande verkan inom unionen innebär att arvingarna, testamentstagarna, testamentsexekutorerna eller boutredningsmännen lätt bör kunna bevisa sin ställning och/eller sina rättigheter och befogenheter i en annan medlemsstat, t.ex. i den medlemsstat där kvarlåtenskapen är belägen. För att de ska kunna göra detta bör man i denna förordning föreskriva inrättandet av ett enhetligt intyg, det europeiska arvsintyget (nedan kallat arvsintyget), som ska utfärdas för användning i en annan medlemsstat. Med hänsyn till subsidiaritetsprincipen bör arvsintyget inte ersätta nationella dokument som eventuellt finns för liknande ändamål i medlemsstaterna.”

6. I skäl 71 anges följande:

”Arvsintyget bör ha samma verkan i samtliga medlemsstater. Det bör inte vara en exekutionstitel i sig men bör ha bevisvärde och bör förutsättas på korrekt sätt ange vad som har fastställts enligt den lag som är tillämplig på arvet eller enligt annan lag som är tillämplig på specifika delar, såsom den materiella giltigheten för förordnanden om kvarlåtenskap... Alla som gör utbetalningar eller överlåter arvsegenhet till en person som enligt arvsintyget är berättigad att ta emot en sådan utbetalning eller sådan egendom i egenskap av arvinge eller testamentstagare bör tillförsäkras tillbörligt skydd om de har handlat i god tro i förlitan på korrektheten i den information som bestyrks genom arvsintyget. Samma skydd bör tillförsäkras alla som förlitat sig på korrektheten i den information som bestyrks genom arvsintyget och som köper eller tar emot kvarlåtenskap av en person som enligt arvsintyget är berättigad att förfoga över sådan egendom. Skyddet bör säkerställas om fortfarande giltiga bestyrkta kopior uppvisas. Om en tredje persons förvärv av sådan egendom faktiskt har skett eller inte bör inte regleras i denna förordning.”

7. I artikel 62 (”Inrättande av ett europeiskt arvsintyg”) föreskrivs följande i punkt 1:

”Genom denna förordning inrättas ett europeiskt arvsintyg (nedan kallat arvsintyget) som ska utfärdas för användning i en annan medlemsstat och ha de verkningar som förtecknas i artikel 69.”

8. Artikel 63 (”Arvsintygets syfte”) har följande lydelse:

”1. Arvsintyget ska användas av arvingar, testamentstagare som har direkta rättigheter i arvet och testamentsexekutorer eller boutredningsmän som i en annan medlemsstat behöver åberopa sin ställning eller utöva sina rättigheter som arvingar eller testamentstagare och/eller sina befogenheter som testamentsexekutorer eller boutredningsmän.

2. Arvsintyget får i synnerhet användas för att visa en eller flera av följande omständigheter:

a) Ställningen och/eller rättigheterna för varje arvinge eller i förekommande fall varje testamentstagare som anges i arvsintyget liksom deras respektive arvslott.

- b) Tilldelning av en specifik tillgång eller specifika tillgångar som ingår i kvarlåtenskapen till arvinge eller i förekommande fall testamentstagare som anges i arvsintyget.
- c) Befogenheter för den person som i arvsintyget anges som testamentsexekutor eller boutredningsman.”

9. I artikel 65 ("Ansökan om arvsintyg") föreskrivs följande i punkt 1:

"Arvsintyg ska utfärdas efter ansökan från en sådan person som avses i artikel 63.1 (nedan kallad sökanden)."

10. I artikel 69 ("Arvsintygets rättsverkningar") föreskrivs följande:

"1. Arvsintyget ska ha rättsverkningar i alla medlemsstater utan att det krävs något särskilt förfarande.

2. Det ska antas att arvsintyget på ett korrekt sätt visar omständigheter som har fastställts enligt den lag som är tillämplig på arvet eller enligt annan lag som är tillämplig på vissa delar av det. Den person som i arvsintyget anges som arvinge, testamentstagare, testamentsexekutor eller boutredningsman ska antas ha den ställning som anges i arvsintyget och/eller vara innehavare av de rättigheter eller befogenheter som anges i arvsintyget utan några andra villkor för och/eller inskränkningar i dessa rättigheter eller befogenheter än de som anges i arvsintyget.

3. Varje person som utifrån den information som ges i arvsintyget gör betalningar eller överlåter egendom till en person som i arvsintyget anges som bemyndigad att ta emot betalning eller egendom ska anses ha gjort transaktioner med en person som är bemyndigad att ta emot betalning eller egendom, såvida inte personen insåg att innehållet i arvsintyget var felaktigt eller inte har kännedom om sådana felaktigheter på grund av grov oaktsamhet.

...”.

11. Artikel 70 ("Bestyrkta kopior av arvsintyget") har följande lydelse:

"1. Den utfärdande myndigheten ska behålla originalet av arvsintyget och ska utfärda en eller flera bestyrkta kopior till sökanden och till varje person som visar legitimt intresse.

2. Den utfärdande myndigheten ska, för de ändamål som anges i artiklarna 71.3 och 73.2, upprätta en förteckning över personer till vilka bestyrkta kopior har utfärdats i enlighet med punkt 1.

3. De bestyrkta kopior som utfärdas ska vara giltiga under en begränsad period på sex månader, vilket ska anges med förfalldatum på den bestyrkta kopian. I vederbörligen motiverade undantagsfall får den utfärdande myndigheten, genom undantag, besluta att giltighetstiden ska förlängas. Så snart som denna period har löpt ut ska varje person som innehar en bestyrkt kopia för att kunna använda arvsintyget för de ändamål som anges i artikel 63 ansöka om en förlängning av giltighetstiden för den bestyrkta kopian eller begära en ny bestyrkt kopia från den utfärdande myndigheten.”

12. I artikel 71 ("Rättelse, ändring eller återkallelse av arvsintyget") föreskrivs följande:

"1. Den utfärdande myndigheten ska på begäran av varje person som kan visa att den har ett legitimt intresse eller på eget initiativ rätta skrivfel i arvsintyget.

2. Den utfärdande myndigheten ska på begäran av varje person som kan visa att den har ett legitimt intresse eller, där denna möjlighet föreskrivs enligt nationell lag, på eget initiativ ändra eller återkalla arvsintyget, om det har fastställts att arvsintyget är felaktigt eller att enskilda uppgifter i det är felaktiga.

3. Den utfärdande myndigheten ska utan dröjsmål underrätta alla personer till vilka bestyrkta kopior av arvsintyget har utfärdats i enlighet med artikel 70.1 om korrigeringar, ändringar eller återkallelse av intyget.”

II. Bakgrund, tvisten vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

13. Målet vid den nationella domstolen handlar om motparternas begäran om utbetalning av en deposition som beslagtagits.⁶

14. Den första motparten, som var far till HC och UE, avled den 5 maj 2017. Hans sista bosättning var i Spanien. Arvet fördelades enligt spansk rätt av en spansk notarie.

15. Som bevis, i Österrike, för att de skulle ärva hälften var av kvarlåtenskapen efter fadern (den första motparten) presenterade HC och UE en bestyrkt kopia av det arvsintyg som den spanske notarien hade utfärdat i enlighet med artikel 62 och följande artiklar i förordningen.

16. Intyget hade på begäran av HC utfärdats av den spanske notarien med hjälp av formulär V i enlighet med genomförandeförordning (EU) nr 1329/2014.⁷ UE har på bilaga IV till formulär V jämte HC uttryckligen angetts som arvinge till hälften.

17. I rutan på den bestyrkta kopian (under rubriken ”giltigt till och med den”)⁸ angavs ”på obestämd tid”.

18. Genom beslut av den 17 september 2018 avslag Bezirkgericht Bregenz (Distriktsdomstolen i Bregenz, Österrike) begäran om utbetalning av depositionen.

19. Genom beslut av den 28 januari 2019, fastställde Landesgericht Feldkirch (Regiondomstolen i Feldkirch, Österrike), som domstol i andra instans, det beslut som hade meddelats i första instans med följande motivering:

- Genom en kopia av ett europeiskt arvsintyg kan endast den part som begärt utfärdandet av intyget bevisa sin behörighet.
- Utfärdandet av ett arvsintyg som är giltigt på obestämd tid står i strid med fristkravet i artikel 70.3 i förordningen. Det ska hanteras som ett intyg med en lagenlig giltighetstid på sex månader räknat från och med datumet för utfärdande.⁹
- Det krävs att fristkravet är uppfyllt såväl vid begäran om utfärdande som vid tidpunkten för förstainstansens beslut för att kopian av arvsintyget ska ha legitimerande effekt.

6 Insättaren var en bank (Vorarlberger Landes- und Hypotheken-Bank AG, 6900 Bregenz (Österrike)) som hade begärt att depositionen (bestående av pengar och värdepapper) skulle tas i beslag eftersom det förelåg konkurrerande anspråk på depositionen och det var oklart om motparternas anspråk var berättigade. Enligt österrikisk lag får de beslagtagna värdena endast lämnas ut på grundval av en gemensam skriftlig ansökan från motparterna eller ett lagakraftvunnet domstolsbeslut.

7 Kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 9 december 2014 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EEG) nr 650/2012 (EGT L 359, 2014, s. 30).

8 I den spanska versionen av formuläret är adjektivet således böjt i maskulinum (”Es válido hasta”), vilket kanske kan skapa osäkerhet om huruvida det är kopians eller själva intygets giltighetstid som ska anges. Så är inte fallet i andra versioner, som den franska, den italienska eller den portugisiska (”elle est valable”, ”è valida fino al”, respektive ”válida até”).

9 Den tidsbegränsning som nämns i den bestämmelsen avser i själva verket kopian och inte intyget (se fotnot 8 i detta förslag till avgörande).

20. HC och UE har överklagat denna dom till Oberster Gerichtshof (Högsta domstolen), som har hänskjutit följande tolkningsfrågor till EU-domstolen:

- ”1) Ska artikel 70.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg tolkas så, att en kopia av intyget som i strid med denna bestämmelse utfärdats på obestämd tid och som inte har uppgifter om ett förfalldatum är
- a. giltigt på obestämd tid, eller
 - b. endast är giltigt under en period av sex månader från datumet för utfärdandet av de bestyrka kopiorna, eller
 - c. endast är giltigt under en period av sex månader från ett annat datum, eller
 - d. ogiltigt och otjänligt för användning i enlighet med artikel 63 i denna förordning?
2. Ska artikel 65.1 jämförd med artikel 69.3 i förordning nr 650/2012 tolkas så, att verkningarna av intyget inträder till förmån för samtliga personer som upptas som arvinge, testamentstagare, testamentsexekutor eller boutredningsman i intyget, innebärande att också den som inte själv ansökt om utfärdandet kan använda intyget i enlighet med artikel 63?
- 3) Ska artikel 69 jämförd med artikel 70.3 i förordning nr 650/2012 tolkas så, att den bestyrkta kopian ska erkännas som legitim om kopian är giltig vid det ursprungliga inlämnandet även om den inte längre är giltig vid tidpunkten för myndighetens beslut, eller utgör denna bestämmelse hinder för nationell rätt som ställer krav på att kopian ska vara giltig även vid tidpunkten för beslutet?”

III. Förfarandet vid EU-domstolen

21. Begäran om förhandsavgörande registrerades vid domstolen den 7 juli 2020.
22. Skriftliga yttranden har getts in av den tyska, den österrikiska, den spanska och den ungerska regeringen, samt av kommissionen. Det har inte ansetts nödvändigt att hålla förhandling.

IV. Bedömning

23. I den tredje frågan, som är den enda som jag ska uttala mig om, efterfrågar den hänskjutande domstolen en tolkning av artiklarna 69 och 70 i förordningen.
24. I den nuvarande lydelsen av frågan beskrivs ett alternativ som inte är något alternativ, eftersom det likställer legitimiteten hos en bestyrkt kopia av arvsintyget med den legitimitet som själva intyget ger.¹⁰
25. Av handlingarna i målet framgår att frågan endast handlar om huruvida kopian kan erkännas som legitim. Eftersom kopian har en begränsad giltighetstid, är det viktigt att fastställa exakt vid vilken tidpunkt som den myndighet till vilken den ges in ska kontrollera om den är, eller fortfarande är, giltig i tidsmässigt hänseende.

¹⁰ Mot bakgrund av att det inte är intyget som cirkulerar utan kopian av det (se punkt 37 i detta förslag till avgörande), finns det bestämmelser i förordningen rörande intygets syfte eller dess rättsverkningar som i praktiken kan tillämpas på kopian, som en avspeglning av intyget. Detta gäller emellertid inte giltighetstiden för de båda handlingarna: kopian upphör att gälla sex månader efter att den utfärdades, även om intyget fortfarande är giltigt.

26. För detta finns det i princip två alternativ: a) kontrollen ska göras med beaktande av det datum då den begäran ges in som kopian utgör underlag för, och b) den kontrollen får dessutom göras med avseende på den tidpunkt då den behöriga myndigheten ska fatta beslut om den begäran.

27. Innan jag undersöker dessa två alternativ, ska jag ta upp några aspekter av förordningen som kan vara belysande för tvisten.

A. Europeiskt arvsintyg

28. Enligt skäl 7 i förordningen är syftet med intyget att underlätta en välfungerande inre marknad genom att man undanröjer hindren för fri rörlighet för de personer som vill hävda sina rättigheter vid arv med gränsöverskridande verkan.

29. Inom ramen för detta syfte nämns särskilt att det är viktigt att på ett effektivt sätt skydda rättigheterna för arvingar, testamentstagare, övriga till den avlidne närstående personer och borgenärer.

30. Detta syfte är också den direkta orsaken till att intyget inrättats. Det utfärdas i en medlemsstat och ska göra det möjligt för ”arvingar, legatarier eller sådana rättighetshavare som nämns i intyget att i en annan medlemsstat styrka sin ställning och sina rättigheter”.¹¹

1. Ordningen för utfärdande och rättsverkningar

31. Intyget har sådana egenskaper som vid arv med gränsöverskridande verkan normalt sett innebär fördelar, jämfört med nationella handlingar av liknande art.

32. Att arvsintyget kan ge sådana fördelar beror på bestämmelserna om hur det utfärdas.¹² En ansökan om arvsintyg

- görs med hjälp av ett formulär¹³ som ges in till en myndighet med internationell behörighet enligt förordningen, som är materiellt behörig att handlägga arvsärendet i den rättsordning som det hör under.
- Ett enhetligt och detaljerat formulär utfärdas, med begränsat med fritext, och det finns tillgängligt på Europeiska unionens olika officiella språk.
- Med iakttagande av de bevisförfaranden som föreskrivs i de nationella lagstiftningarna, ska den utfärdande myndigheten innan den utfärdar intyget, kontrollera de uppgifter som intyget styrker och vidta de åtgärder som krävs för att informera alla förmånstagare, först om ansökan och därefter om utfärdandet.
- Den utfärdande myndigheten ska behålla intyget och utöva kontroll över det. Den utfärdande myndigheten ska på begäran av part eller på eget initiativ rätta väsentliga fel, samt ändra eller återkalla arvsintyget, om det har fastställts att arvsintyget är felaktigt eller att enskilda uppgifter i det är felaktiga.
- Den utfärdande myndighetens beslut kan som huvudregel överklagas till domstol.

¹¹ Dom av den 12 oktober 2017, Kubicka (C-218/16, EU:C:2017:755, punkt 59), och dom av den 1 mars 2018, Mahnkopf (C-558/16, EU:C:2018:138, punkt 36).

¹² Kapitel VI i förordningen, artiklarna 62–73.

¹³ Formulär IV i bilaga 4 till genomförandeförordning nr 1329/2014. Användandet av detta formulär är inte obligatoriskt: dom av den 17 januari 2019, Brisch (C-102/18, EU:C:2019:34).

33. Till följd av denna ordning och intygets enhetliga utseende, har ett arvsintyg som utfärdats i en medlemsstat automatiskt rättsverkningar i alla medlemsstater utan att det krävs något särskilt förfarande.

34. Det sker ingen prövning i sak rörande intyget i den medlemsstat vid vars myndigheter det används. Behovet av översättning för cirkulation är dessutom begränsat, eftersom fritexten på det gemensamma formuläret är begränsad.

35. Intyget får samma rättsverkningar i alla medlemsstater:

- Det föreligger en motbevisbar presumtion för att uppgifterna i intyget (som omfattas av förordningen) är riktiga.
- Det skyddar tredje man som är i god tro.
- Det ger möjlighet till registrering.

36. Det saknar således betydelse huruvida de handlingar som används i den medlemsstat där den bestyrkta kopian av arvsintyget ges in har samma rättsverkningar.¹⁴

2. Spridning av intyget

37. Intyget sprids inte i originalform. Till skillnad från andra intyg som har införts för området för frihet, säkerhet och rättvisa¹⁵ och de nationella arvsintygen i vissa medlemsstater,¹⁶ behåller och kontrollerar den utfärdande myndigheten det intyg som avses i artikel 62 i förordningen.

38. Spridningen sker i stället i form av en eller flera bestyrkta kopior som utfärdas till ”sökanden och till varje person som visar legitimt intresse”.¹⁷

39. Kopian genomför intygets rättsverkningar i praktiken. Liksom intyget är kopian tillräcklig för att styrka de uppgifter som intygas och som omfattas av förordningen.

40. Det är inte obligatoriskt att använda intyget,¹⁸ men om det används ”bör [det] förutsättas på korrekt sätt ange vad som har fastställts enligt den lag som är tillämplig på arvet eller enligt annan lag som är tillämplig på specifika delar, såsom den materiella giltigheten för förordnanden om kvarlåtenskap”.¹⁹ Medlemsstaterna får inte kräva att andra bevis ska läggas fram så länge presumtionen inte motbevisas.

41. Betydelsen av den bestyrkta kopian i gränsöverskridande sammanhang kräver att dess innehåll överensstämmer med den rättsliga verkligheten. För att säkerställa denna överensstämmelse

14 Med andra ord är det unionslagstiftaren som fastställer intygets rättsverkningar, vilket innebär att det inte uppkommer någon sådan fråga som är typisk vid spridning av utländska beslut och bestyrkta handlingar, nämligen huruvida det är lämpligt att likställa den utländska ”produkten” med de inhemska, eller om man ska välja att respektera den rättsverkan som det har i ursprungsstaten, oavsett om dess rättsverkan motsvarar den rättsverkan som tillerkänns liknande instrument i den mottagande staten.

15 Till exempel det intyg som avses i artikel 53 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EUT L 351, 2012, s. 1) eller det som avses i artikel 9 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 805/2004 av den 21 april 2004 om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar (EUT L 143, 2004, s. 15). Jämförelsen ska uppfattas så att den inte förutsätter att de olika europeiska handlingar som gemensamt betecknas som ”intyg” är av identisk karaktär eller har identiska syften eller rättsverkningar.

16 Till exempel det tyska *Erbschein*.

17 Artikel 70.1 och skäl 72 i förordningen.

18 Skäl 69 i förordningen. Intyget måste heller inte användas i första hand. Det ankommer bara på den person som har intresse att använda det att välja om det europeiska eller det nationella intyget ska användas.

19 Skäl 71 i förordningen.

- har kopian en begränsad livslängd: dess giltighet (ordagrant dess "giltighetstid") är begränsad enligt lag, i huvudregel till sex månader från och med den dag då den utfärdas.²⁰
- En ändring, rättelse eller återkallelse av intyget eller en hävning av dess rättsverkningar, påverkar automatiskt kopiorna av det. Om någon av dessa omständigheter uppkommer ska den utfärdande myndigheten därför utan dröjsmål underrätta alla personer till vilka bestyrkta kopior av arvsintyget har utfärdats, för att förhindra olaglig användning av dem.²¹

42. Enligt förordningen får emellertid en kopias giltighetstid (giltighet) förlängas när den löper ut.²² Till skillnad från vad som är fallet med förfarandet för utfärdande av kopior, reglerar den inte förfarandet för förlängning av deras giltighetstid.

B. Tidpunkt när kopian ska kontrolleras

43. Som jag tidigare nämnt, har den hänskjutande domstolens tredje fråga besvarats på olika sätt i medlemsstaternas praxis och i doktrinen. På samma sätt skiljer sig yttrandena från de stater som har deltagit i målet och från kommissionen åt.

44. Det första som behöver klargöras är i själva verket huruvida valet av tidpunkt som är avgörande för kontrollen av kopian i tidsmässigt hänseende, kan avgöras genom tillämpning av förordningen eller om det saknar reglering på europeisk nivå.

45. På denna punkt finns det (rimliga) argument som talar för helt motsatta lösningar:

- Vissa anser att den omständigheten att ingenting föreskrivs om detta i förordningen, innebär att lösningen finns att hämta i varje medlemsstats lagstiftning.²³
- Andra menar att svaret kan härledas från själva förordningen. Vissa formuleringar i förordningen och vissa skäl som hänger samman med syftet att underlätta handläggningen av arvet, talar för att den relevanta tidpunkten för att avgöra om en kopia är giltig, i tidsmässigt hänseende, är när den ges in i det förfarande som syftar till att få till stånd ett beslut på grundval av den.²⁴

46. Med de nyanseringar som jag ska återkomma till längre fram, vilka rör förordningens olika syften (att underlätta handläggningen av arvet är ett av dem), ansluter jag mig till den sistnämnda ståndpunkten.

47. Jag inser att det är rimligt att ifrågasätta om unionslagstiftaren, efter att i detalj ha reglerat ordningen för utfärdande av intyg, verkligen har velat fastställa den tidpunkt när det ska kontrolleras om kopian är giltig och därmed uteslutit nationella förfarandebestämmelser.

²⁰ Artikel 70.3 i förordningen.

²¹ Artiklarna 71.3 och 73.2 samt skäl 72 *in fine* i förordningen. Några andra personer underrättas däremot inte (se punkt 54 i detta förslag till avgörande).

²² Artikel 70.3 i förordningen.

²³ Den österrikiska regeringens skriftliga yttrande, punkt 41 och följande punkter, och den ungerska regeringens skriftliga yttrande, punkt 18. I doktrinen förespråkas denna ståndpunkt bland annat i Schmitz, S.D., "Das Europäische Nachlasszeugnis", *RNotZ*, 2017, s. 269, i synnerhet s. 286.

²⁴ Denna tolkning förespråkas, med avseende på tillträdet till fastighetsregistret, i Schmidt, J., "Artikel 70 EuErbVO", *beck-online Grosskommentar*, 2020, marg. 17.5; Perscha, A., "Art 70 EuErbVO. Beglaubigte Abschriften des Zeugnisses", i Deixler-Hübner, A. och Schauer, M. (red.), *Kommentar zur EU-Erbrechtsverordnung*, Manz'sche Verlags- und Universitätsbuchhandlung, 2020, marg. 19; samt generellt i Dutta, A., "Artikel 69 EuErbVO", *MünchKomm zum BGB*, vol. 11, 2020, marg. 4. I förevarande mål är detta den ståndpunkt som intagits av kommissionen och den spanska och den tyska regeringen (om än med vissa nyanseringar i det sistnämnda fallet).

48. Även om förordningen inte innehåller något tydligt svar på den frågan, anser jag att det är möjligt att finna ett svar genom en tolkning av förordningen med hjälp av de sedvanliga tolkningskriterierna (med undantag av en bokstavlig tolkning, eftersom det som nämnts inte finns någon uttrycklig bestämmelse om detta i förordningen). Ett enhetligt svar i hela unionen²⁵ är utan tvekan att föredra ur rättssäkerhetssynpunkt.

49. Ett sådant enhetligt svar säkerställer dessutom att ett intyg får samma rättsverkan när kopior av det samtidigt ges in för bedömning i mer än en medlemsstat. Om det i stället vore upp till var och en av de staterna att fastställa tidpunkten för kontrollen av kopian, skulle kopior som getts in samtidigt till flera nationella domstolar kunna få olika rättsverkningar på grund av att de bedöms olika (eftersom de bedöms vid olika tidpunkter) vid de olika domstolarna.²⁶

1. Systematisk tolkning

50. Förordningen innehåller formuleringar som kopplar kravet på att kopian ska vara tidsmässigt giltig till den första tidpunkt då innehavaren visar upp den för den myndighet som ska pröva dennes ansökan. Vilken den tidpunkten är (när talan väcks eller en senare tidpunkt) beror på förfarandets karaktär och på de bestämmelser som reglerar det i den berörda medlemsstaten.

51. Den kopplingen framgår av orden ”användas” och ”åberopa” i artikel 63.1 och av hänvisningen till den person som innehar kopian och som för att ”kunna använda” arvsintyget efter att kopians giltighetstid har löpt ut, måste ansöka om en förlängning av giltighetstiden enligt artikel 70.3.

52. De formuleringar som används tyder på en handling som tar slut när den genomförs: ”användandet” beskriver handlingen att visa upp kopian eller att överlämna den till den behöriga myndigheten. Den som ”åberopar” en egenskap visar att han eller hon besitter den vid just den tidpunkten. Den kopia som är föremål för eller medföljer dessa handlingar måste vara giltig vid den tidpunkt då den motsvarande handlingen genomförs.

53. I skäl 71 i förordningen anges att ”skyddet bör säkerställas om fortfarande giltiga bestyrkta kopior uppvisas”. Av denna formulering kan slutsatsen dras att en kopia som är giltig när den uppvisas är ägnad att få rättsverkningar även efter att giltighetstiden har löpt ut.²⁷

54. Den återgivna meningen syftar visserligen på en mycket konkret situation, vilket innebär att dess räckvidd är begränsad:²⁸ den rör skyddet för utomstående som gör utbetalningar eller överlåter arvsegendom till (eller förvärvar sådan egendom från) en person som enligt kopian är berättigad att ta emot en sådan utbetalning eller sådan egendom. Sådana personer²⁹ får ingen information om att arvsintygets rättsverkningar hävs, vilket kan ske under förfarandet för rättelse, ändring eller återkallelse av arvsintyget (artikel 73.1 a i förordningen).

55. Kopians verkan kan ifrågasättas under den perioden. För de utomstående som jag har nämnt fortsätter den emellertid att gälla, i tidsmässigt hänseende,³⁰ eftersom den inte ifrågasattes när den lämnades till dem och det inte föreskrivs att den myndighet som utfärdat intyget ska informera dem om vad som händer med den handlingen.

25 Med undantag av Irland och Danmark.

26 Kommissionens skriftliga yttrande, punkt 22, och den tyska regeringens skriftliga yttrande, punkt 28.

27 Kommissionens skriftliga yttrande, punkt 25, och den spanska regeringens skriftliga yttrande, punkt 45.

28 Förutom att hänvisningen, till följd av sin systematiska placering (i ett skäl), saknar normativt värde i egentlig mening.

29 Till skillnad från de personer till vilka bestyrkta kopior lämnas i enlighet med artikel 70.1.

30 Förutom om de, när de genomför betalningen eller transaktionen, på något sätt får kännedom om ifrågasättandet av intyget, eller inte har kännedom om det på grund av grov oaktsamhet: se artikel 69.3 och 69.4 *in fine*.

56. Under alla förhållanden anser jag att de ovannämnda bestämmelserna talar för en (underförstådd) enhetlig lösning, och inte för en mängd olika nationella synsätt.

2. Teleologisk tolkning: undanröja hinder på grund av arvets gränsöverskridande karaktär

57. Att det första tillfället då en kopia ges in är den avgörande tidpunkten för att kontrollera dess giltighet i tiden beror på argument som hänger samman med syftena med ordningen för dessa handlingar.

58. Om (det första) ingivandet av en kopia inte hade varit den avgörande tidpunkten och det krävdes att den skulle uppvisas igen vid ett senare tillfälle, skulle det leda till dröjsmål och ytterligare förfaranden och ansträngningar, såväl för de berörda personerna som för de myndigheter som har hand om arvsförfarandet.³¹

59. Det beskrivna resonemanget har ett direkt samband med syftet med att införa intyget. Syftet med att införa intyget var bland annat att

- ”på ett effektivt sätt skydda rättigheterna för arvingar, testamentstagare, övriga till den avlidne närstående personer och borgenärer” och
- få till stånd ett ”snabbt, smidigt och effektivt avgörande vid ett arvsärende med gränsöverskridande verkan”.³²

60. Det skulle vara svårt att uppnå dessa mål om det skulle krävas att kopian var giltig, inte bara när den ges in utan även när den myndighet till vilken den ges in ska fatta sitt slutliga beslut. Om så vore fallet finns det risk för att det antal tillfällen då den berörda personen måste ansöka om en förlängning av giltighetstiden, eller begära en ny kopia, hos den utfärdande myndigheten, i praktiken skulle överstiga antalet tillfällen då det inte behöver göras.

61. När man bedömer fördelarna och nackdelarna bör man beakta att den myndighet som utfärdar kopian i allmänhet³³ finns i en annan medlemsstat än den där kopian ges in, vilket innebär att upprepade ansökningar oundvikligen skulle medföra dröjsmål och ytterligare kostnader.³⁴ Systemets snabbhet, flexibilitet och effektivitet skulle drabbas i motsvarande grad.

62. Såsom den tyska regeringen har påpekat,³⁵ är det inte heller säkert att den ytterligare frist som en förlängning av giltighetstiden eller en ny bestyrkt kopia medför, är tillräcklig för att säkerställa att den är giltig när beslutet fattas. Om så skulle vara fallet är det nödvändigt att göra flera ansökningar om förlängning av giltighetstiden eller nya kopior, beroende på hur lång tid förfarandet tar.

63. Jag anser sammanfattningsvis att det inte är förenligt med förordningen att kräva att den berörda personen som huvudregel ska ansöka om en förlängning av kopian giltighetstid – eller om utfärdande av en ny kopia – när den ingivna kopian var giltig vid den tidpunkt i förfarandet då den gavs in.

31 I doktrinen, bland annat de som nämns i fotnot 24 i detta förslag till avgörande. Även den tyska regeringens skriftliga yttrande, punkterna 25, 26 och 29, samt kommissionens skriftliga yttrande, som visserligen är mindre utvecklat, punkt 26.

32 Skäl 7 och 67 i förordningen.

33 Ett intyg som utfärdas i en medlemsstat för att användas i en annan får i den förstnämnda staten de verkningar som föreskrivs i förordningen, enligt artikel 62.3 i den.

34 Som jag tidigare nämnt regleras inte förfarandet för förlängning i förordningen. Det är logiskt att tänka sig att i den mån intyget inte har ändrats eller återkallats, sker förlängningen automatiskt om inte den utfärdande myndigheten har information som tyder på motsatsen. Det ankommer emellertid på medlemsstaterna att reglera detta, med iakttagande av likvärdighets- och effektivitetsprincipen.

35 Punkt 26 i dess skriftliga yttrande.

C. Intygets (och kopiornas) överensstämmelse med den rättsliga verkligheten.

64. Det kan emellertid förhålla sig så att det efter den första tidpunkten när kopian ges in uppkommer tvivel om eller en indikation på att intyget har rättats, ändrats eller återkallats eller att dess rättsverkningar har hävts. Det skulle kunna innebära att kopian inte helt överensstämmer med intyget.

65. Syftet att underlätta handläggningen av arv med gränsöverskridande verkan är centralt i förordningen, men det utgör inte ett absolut krav. Det finns samtidigt en strävan efter att det som intygas överensstämmer med den rättsliga verkligheten. Detta syfte innebär i sin tur att det finns ett behov av att säkerställa överensstämmelsen mellan verkligheten och intyget och mellan intyget och kopiorna av det.

66. I ett kontradiktoriskt förfarande har den part för vilken innehållet i intyget är till nackdel, intresse av att rikta uppmärksamhet mot dessa omständigheter och denne kan i förekommande fall underrätta den myndighet som handlägger tvisten om eventuella ändringar i originalhandlingen (intyget), efter utfärdandet av den ingivna kopian.³⁶

67. Det finns i så fall inget som hindrar den myndighet som ska avgöra tvisten från att bedöma betydelsen av påståendena om att intyget inte överensstämmer med verkligheten eller med kopian, och kräva en *ny* handling som överensstämmer med verkligheten.

68. Annorlunda förhåller det sig i de förfaranden där det inte finns någon skyldighet att informera andra berörda personer eller eventuella skadelidande om ärendet, för att de ska kunna inställa sig vid den myndighet som fattar beslut. Som jag förklarar tidigare har försiktighetsåtgärder fastställts i förordningen³⁷ som tillhandahåller en lösning i sådana fall.

69. Den utfärdande myndigheten ska informera de personer till vilka kopian har utfärdats om ändringar i arvsintyget,³⁸ för att förhindra att det missbrukas.³⁹ Jag anser att en part som inte informerar (den myndighet i den mottagande staten till vilken kopian har getts in) om att kopian inte överensstämmer med originalintyget, på grund av att det har återkallats, rättats eller ändrats, gör sig skyldig till missbruk.

70. Om den myndighet till vilken kopian ges in på annat sätt skulle få kännedom om uppgifter som kan ge upphov till rimliga tvivel rörande originalintygets status, finns det avslutningsvis inget som hindrar myndigheten från att kräva att den berörda personen ska styrka denna.

36 Normalt sett måste dessa ändringar också styrkas. Om så är fallet kan denne ansöka om en kopia av intyget i egenskap av en person med "legitimt intresse" i den mening som avses i artikel 70.1 i förordningen.

37 Punkt 41 i detta förslag till avgörande.

38 Det finns inga begränsningar för denna skyldighet i förordningen. Jag anser inte att myndigheten befrias från skyldigheten efter sex månader. Det finns inget skäl till att ansökan om förlängning av giltighetstiden för kopian måste ske efter att den har upphört att gälla.

39 När de väl har blivit underrättade om denna omständighet, behöver de personer till vilka den giltiga kopian (som ännu inte har upphört att gälla) har utfärdats inte vänta på att sexmånadersperioden har löpt ut innan de ansöker om en ny, på grund av att den tidigare har blivit ogiltig.

71. Som jag tidigare har nämnt får den som innehar kopian enligt förordningen ansöka om att giltighetstiden ska förlängas eller att en ny kopia ska utfärdas,⁴⁰ utan att denne behöver uppfylla några villkor.⁴¹ Denna bestämmelse skiljer sig från den som fanns i kommissionens ursprungliga förslag, i vilket det i artikel 43 föreskrevs att kopior bara skulle vara giltiga i tre månader.⁴² Det gick inte att utfärda kopior som redan från början hade längre giltighetstid eller att förlänga giltighetstiden för en kopia vars giltighetstid hade löpt ut. Den enda möjligheten för den berörda personen var att ansöka om en ny kopia.

72. Den korta giltighetstiden föranledde negativa reaktioner från rättsvetare och rättstillämpare.⁴³ Artikel 43 i förslaget ändrades i Europaparlamentet, som föreslog den nuvarande lydelsen.

73. Den lösning som till sist valdes, och som är mer flexibel, gör det möjligt att förena förordningens syften:

- Dels beaktar den det datum då kopian gavs in, som den tidpunkt då det normalt sett ska kontrolleras om den är tidsmässigt giltig.
- Dels inför den mekanismer för att bekräfta att intyget och kopian är identiska, för det fallet att myndigheten när den ska fatta beslut hyser tvivel om en kopia vars giltighetstid har löpt ut under tiden.

74. Jag anser att det härigenom finns en balans mellan syftet att de berörda personerna ska få möjlighet till "ett snabbt, smidigt och effektivt avgörande vid ett arvsärende med gränsöverskridande verkan" och syftet att de behöriga myndigheterna ska kunna försäkra sig om att den information som finns i intyget och som återges på kopian stämmer.

75. På det sättet iaktas, på ett trognare sätt, presumtionen att den person eller de personer som anges i arvsintyget (som arvingar i förevarande fall) innehar de angivna rättigheterna eller befogenheterna, utan andra villkor eller begränsningar än de som nämns i intyget, vars bestyrkta kopia bara vidarebefordrar den informationen till de behöriga myndigheterna i en annan medlemsstat.

40 Även om förordningen inte innehåller några bestämmelser om detta, förefaller det rimligt att en förlängning av kopians giltighetstid söks när intyget inte har ändrats och att en ny kopia söks när det har ändrats. Det finns dock inget som hindrar att man väljer det andra alternativet även om originalintyget inte har ändrats.

41 Till skillnad från vad som är fallet vid ett utfärdande för en period som är längre än sex månader, vilket är möjligt, men bara "i vederbörligen motiverade undantagsfall", enligt artikel 70.3 i förordningen. Det finns inga närmare uppgifter om i vilka fall detta undantag får tillämpas. Att det redan från början har gjorts en bedömning att förfarandet kommer att ta mer än sex månader, bör enligt min uppfattning inte vara ett sådant fall. Det lär knappast vara ovanligt att den genomsnittliga tiden för arvsrättsliga förfaranden överstiger sex månader, i synnerhet i vissa medlemsstater.

42 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar och officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg (COM(2009) 154 final).

43 Se Crône, R., "Le certificat successoral européen", i Khairallah, G. och Revillard, M., *Perspectives du droit des successions européennes et internationales*, Defrénois, Lextenso éditions, 2010, s. 155, i synnerhet s. 168. Se även den ståndpunkt som intogs av Conseil des Notariats de l'Union Européenne den 11 december 2009, med anledning av kommissionens förslag. Den finns på <http://www.notaries-of-europe.eu/index.php?pageID=4976>, s. 6. Ett av de alternativ som övervägdes var att inrätta elektroniska arvsintyg och främja en sammankoppling av de nationella registren för arvshandlingar. Om myndigheterna skulle få omedelbar tillgång till information, skulle det inte vara nödvändigt att föreskriva en giltighetstid för kopian. Kommissionen har gett sitt stöd för utredningar om detta, vars resultat finns på Europeiska e-juridikportalen (https://e-justice.europa.eu/content_general_information-166-es.do?init=true). I nuläget finns det dock bara några få nationella register för europeiska arvsintyg som är sammankopplade.

V. Förslag till avgörande

76. Mot bakgrund av detta föreslår jag att domstolen ska besvara den tredje frågan från Oberster Gerichtshof (Högsta domstolen, Österrike) på följande sätt:

”Artikel 69 jämförd med artikel 70.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 650/2012 av den 4 juli 2012 om behörighet, tillämplig lag, erkännande och verkställighet av domar samt godkännande och verkställighet av officiella handlingar i samband med arv och om inrättandet av ett europeiskt arvsintyg, ska tolkas så, att en bestyrkt kopia av ett europeiskt arvsintyg som var giltig vid det ursprungliga inlämnandet, men som inte längre är giltig vid tidpunkten för den behöriga myndighetens beslut, ska anses ha rättsverkningar.

Om det finns skälig grund att anta att det europeiska arvsintyget har rättats, ändrats eller återkallats eller att dess rättsverkningar har hävts före myndighetens beslut, får den begära att en ny kopia eller en kopia med förlängd giltighetstid ska ges in.”